

намеренно отождествлялся с новыми принципами ведения быта и построения государственности.

В целом, через сложный путь формирования и развития советской архитектуры можно проследить социальные изменения в жизни людей. Тектонические сдвиги, происходившие в обществе и, соответственно, в архитектуре, с документальной точностью отражены в облике городов и поселков, врезались в повседневную жизнь людей. Они с непредвзятой точностью иллюстрируют и раскрывают будущим поколениям потаённую суть профессиональных, общекультурных и социальных коллизий, происходивших в это время.

Можно сказать, что современное состояние общества еще не получило окончательного и четкого определения основных моментов, которые его характеризуют. И все же, во все периоды человек знал, куда стремиться, и его мышление, пускай и идеологически направленное, во многом утопическое, активно выражалось в окружении. Сейчас создается впечатление, что человек заблудился; возможно, это подготовка к переходу на новый этап.

Олійник С. В., аспірант

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, Україна*

СОЦІОКУЛЬТУРНА ГЕТЕРОГЕННІСТЬ МІСТА

Сучасна соціокультурна сфера життя людини незворотно змінюється. Суспільство споживання стає суспільством «емоційного насичення». Зміни в соціокультурній сфері багато в чому обумовлені технічним прогресом, який абсолютно змінив спосіб життя людини, а також її сприйняття навколишнього середовища в цілому. Процеси технологічного розвитку і глобалізації спричинили прискорення урбанізації та утворення агломерацій. Вони в буквальному сенсі слова починають захоплювати міста і знищувати їх зсередини. Ускладнюється міське середовище і місто, як таке, починає сприйматися зовсім інакше, ніж це було раніше. Урбаністи в пошуках визначення сутності сучасного міста давно зіткнулися зі складною, гетерогенною (що складається з різних за своїми властивостями елементів) ситуацією: мінливим, індивідуальним міським середовищем [2–4].

На даний момент соціогуманітарна література про місто являє собою строкату в предметному і методологічному плані мозаїку фрагментів міського життя, які не складаються у пізнану усіма картину однозначної реальності: для представників різних наук, що досліджують місто, та прихильників різних парадигм існує своє розуміння міста, своя міська реальність, що відрізняються як своєю онтологією, так і релевантними їй

предметами дослідження. При описах міського життя відбуваються зіткнення різних точок зору на те, що є, а чого немає і насправді не може бути:

- чи є місто природно-історичним результатом матеріальної діяльності людини, або місто є втіленням культурного проекту;
- як співвідносяться між собою цивілізація і культура в історичному просторі і часі міського життя;
- чи є історичні форми міст модифікаціями однієї сутності, або це різні сутності;
- чи є у міста «душа» і що вона собою являє.

Тут наведено лише невелику частину теоретичних розбіжностей дослідників з приводу сутності міста, але й вони показують, на наш погляд, наскільки по-різному представлено місто в свідомості фахівців. Отже, виходячи з онтологічної гетерогенності міського середовища, можна стверджувати: тематика сучасних досліджень міста настільки різноманітна, що саме поняття «місто» набуває невизначеного характеру.

Разом з тим, первинна типізація явищ міського життя може бути зведена, на нашу думку, до трьох основних модусів як трьох типів реальності міського життя. *По-перше*, місто – це матеріальне середовище артефактів – штучно створених предметів для підтримки певної форми життєдіяльності. *По-друге*, місто – це люди, які об'єднуються в соціальні структури (групи й інститути) для реалізації своїх інтересів. *По-третє*, місто – це континуум людських відносин.

Основним призначенням міського середовища можна вважати забезпечення культурної різноманітності в її єдності, поліфонічності. Соціокультурний простір міста – сукупність суб'єктивних аспектів середовища проживання: місце життєдіяльності людини, її існування як особистості, індивідуальності у власному соціальному, культурному (світоглядному, ціннісному тощо), комунікативному, ментальному, філософському вимірах, характеризується високим ступенем соціокультурної гетерогенності, соціокультурної динаміки та соціокультурної сегрегації [2].

Немає сумніву, що будь-яке місто існує як матеріально-предметна оформленість соціального життя у вигляді функціонально організованої системи задоволення потреб або, більш метафорично – у вигляді певної «соціальної машини» («соціального організму»), що забезпечує життєдіяльність людей, їх безпеку та комфорт. Можна наполягати й на тому, що в якості інтерсуб'єктивної реальності місто існує як інституціональна оформленість міського життя у вигляді соціально-групових інтересів, інституційних механізмів організації та управління життям міста, політико-ідеологічних програм, естетичних уподобань та ін. Окрім того, місто являє собою континуум життєвих світів, елементами яких є феномени – смислові конструкції реальності.

Таким чином, місто як феномен має не тільки об'єктивні характеристики, але й інтерсуб'єктивну значущість та інтенціональний зміст. Щоб зрозуміти поведінку городян треба зрозуміти, уявити собі,

сконструювати той континуум життєдіяльності, в якому реально протікає їхнє життя. Місто – це предмет свідомості людського «Я» про нього і відношення людини до нього[1; 2]. Відтак, сприйняття людиною соціального світу є продуктом подвійного структурування. У зв'язку з усвідомленням цих гносеологічних обставин сприйняття міського середовища і розуміння міста як мозаїки життєвих світів, в урбаністику проникають герменевтичні установки соціального конструктивізму.

ЛІТЕРАТУРА

1. Браун О. Влияние городской культуры на картину мира горожан [Электронный ресурс] / Ольга Браун. – Режим доступа: <http://flogiston.ru/articles/social/braun>
2. Вольнова Л.М. Велике місто як середовище і чинник формування соціокультурної компетентності особистості / Л. М. Вольнова // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту імені М.П. Драгоманова: зб. наук. праць. – Вип.12. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2011. – С.60–66.
3. Тарабукін Ю.О. Соціологія міста: [курс лекцій] / Ю.О. Тарабукін. – Частина друга. – К.: ДАКККиМ, 2004. – 172 с.
4. Фесенко Г.Г. «Культурологічні перспективи» урбаністики (методолого-епістемологічний аспект) / Г.Г.Фесенко // Вісник Харківського національного університету: зб. наук. праць. – 2008. – №815. – С.85–86. – (Серія «Теорія культури і філософія науки»).

Панько О., Храпко Е. студенти
факультета архітектури
Науч. рук.– **Проценко О. П.**, д-р филос. наук, проф.
*Харьковский национальный университет
строительства и архитектуры, Украина*

СОВРЕМЕННЫЕ ГОРОДА В ДИХОТОМИИ ПРОШЛОГО И НАСТОЯЩЕГО

В современном мире основным видом освоения окружающей среды и организации жизнедеятельности людей является город. Это искусственно созданная среда обитания возникает приблизительно в шестом тысячелетии до нашей эры, что по историческим меркам сравнительно недавно. Однако наблюдается несомненный рост этого типа поселений. В рамках поставленной проблемы следует выделить три положения: исторический, эстетический и творческо-креативный.

Харьков считается историческим городом, и архитекторы в основном ориентируются на сохранение памятников архитектуры, которые являются большой ценностью для города. Мастера стремятся сохранить эти постройки и придать им первоначальный вид, чтоб сохранить память об истории города. Как говорил Н.Гоголь: «Архитектура – тоже летопись мира, она говорит тогда, когда уже молчат и песни, и придания».